

EEN BEHEERSPLAN VOOR DE STADSVESTEN

Een beheersplan voor de stadsvesten

Stad Brugge maakt met een team van deskundigen een beheersplan voor de Brugse stadsvesten voor de komende 24 jaar. Op basis van een uitgebreid onderzoek naar de historiek en waarden van de vesten wordt een beheersvisie uitgetekend. De afwerking van dit beheersplan is voorzien tegen eind december 2021, met concrete maatregelen per zone. In het voorjaar van 2022 volgt meer info over deze maatregelen.

Wat deze 19de-eeuwse wandelpromenade zo uniek maakt, is dat ze is aangelegd bovenop de oorspronkelijke stadsverdedigingsstructuren. Vandaag is dit eivormig tracé van ongeveer 7 kilometer lang rondom de historische binnenstad een groene long van 26 hectare groot. De vesten behoren sinds 2000 tot het UNESCO Werelderfgoed en zijn sinds 2016 beschermd als stadsgezicht.

Zo kom je meer te weten over dit project

Langs de vesten staan op acht locaties infoborden. Elk infobord vertelt het verhaal van dat specifieke deel van de vesten. Je vindt er zowel nieuwe informatie als een beschrijving van bestaande gegevens.

Wil je nog meer informatie?

- Op www.brugge.be/beheersplanvesten vind je uitgebreide informatie, plannen en documenten over dit project. Scan de QR-code onderaan dit paneel.
- Bekijk het filmpje met uitleg van het onderzoeksteam over dit deel van de vesten door de QR-code in te scannen onderaan dit paneel.
- Benieuwd naar leuke weetjes en anekdotes over dit project? Scan de QR-code onderaan dit paneel en luister naar de geluidsfragmenten.

Nog dit ...

- De infoborden zijn te lezen tot eind december 2021
- Heb je nog vragen of opmerkingen? Contacteer openbaardomein@brugge.be – 050 44 85 85

meer info op
de website

bekijk een filmpje over
dit deel van de vesten

beluister het geluidsfragment
over dit deel van de vesten

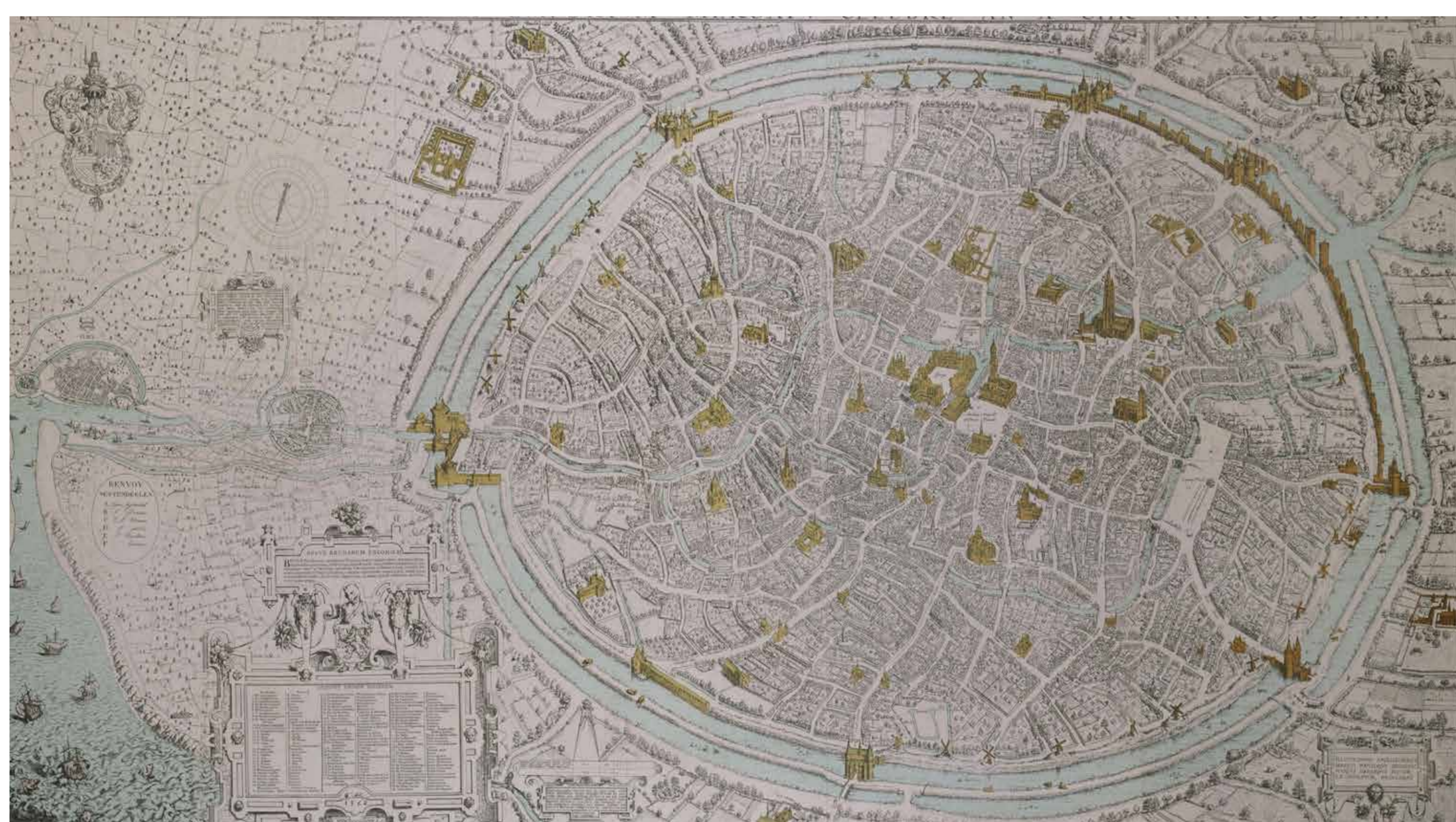
DE SMEDENVEST

DE VESTEN: VERDEDIGERS VAN DE STAD

De vesten zijn eigenlijk getuigen van eeuwen van spanningen, want ze dienden als verdedigingsstructuur om Brugge te beveiligen tegen aanvallen van buitenaf. Aan de Smedenvest zien we de typisch middeleeuwse opbouw van de stadsomwalling: een dubbele gracht en een aarden wal met een houten omheining. Op de wal waren poorten waar makkelijk kon gecontroleerd worden wie de stad in- en uitging.

Op de omwalling stonden windmolens. De grachten deden, naast hun nut als verdediging, ook dienst als waterreservoir.

Vanaf midden de 14de eeuw vernieuwde men de poorten. Als eerste kwamen de Smedenpoort, de Boeveriepoort en de Ezelpoort aan bod. Aan het einde van de 14de eeuw, begin 15de eeuw, werd de stadsverdediging nogmaals verbeterd: enkele poorten werden bijgewerkt en de walstructuren werden aangevuld met een stenen muur. De Kruispoort en de Gentpoort werden dan herbouwd. Delen van de wal werden uitgerust met een bakstenen weermuur. Deze werkzaamheden situeerden zich hoofdzakelijk in het zuidoostelijke deel van de omwalling.

De kaart van Brugge door Marcus Gerards uit 1562 geeft een goed idee van de middeleeuwse stadsversterking met de dubbele gracht en de achterliggende wal (1297-1300) en de stenen poort, gebouwd vanaf de 14de eeuw.

Van het oorspronkelijk reliëf van de vestingen is nu nog slechts een fractie terug te vinden, namelijk het deel van de Boeveriepoort tot de Bevrijdingslaan. Hier is het middeleeuws profiel nog goed herkenbaar: een hoge binnenwal met verschillende molenheuvels, een brede binnenvestingsgracht, een lagere buitenwal en een smallere buitenvestinggracht. Op de buitenvestinggracht zijn hier bovendien de resten van de 17de-eeuwse versterkingsstructuren of bastions bewaard.

DE SMEDENPOORT

Vanaf 1368 startte de bouw van de Ezelpoort, de Smedenpoort en de verdwenen Boeveriepoort. Deze poorten werden gebouwd ter vervanging van oudere poorten.

De voorpoort van de Smedenpoort tegen de Singel bestaat uit een doorgang tussen twee ronde kleinere torens, voorzien van een ophaalbrug. Van deze constructies is enkel de hoofdpoort bewaard gebleven.

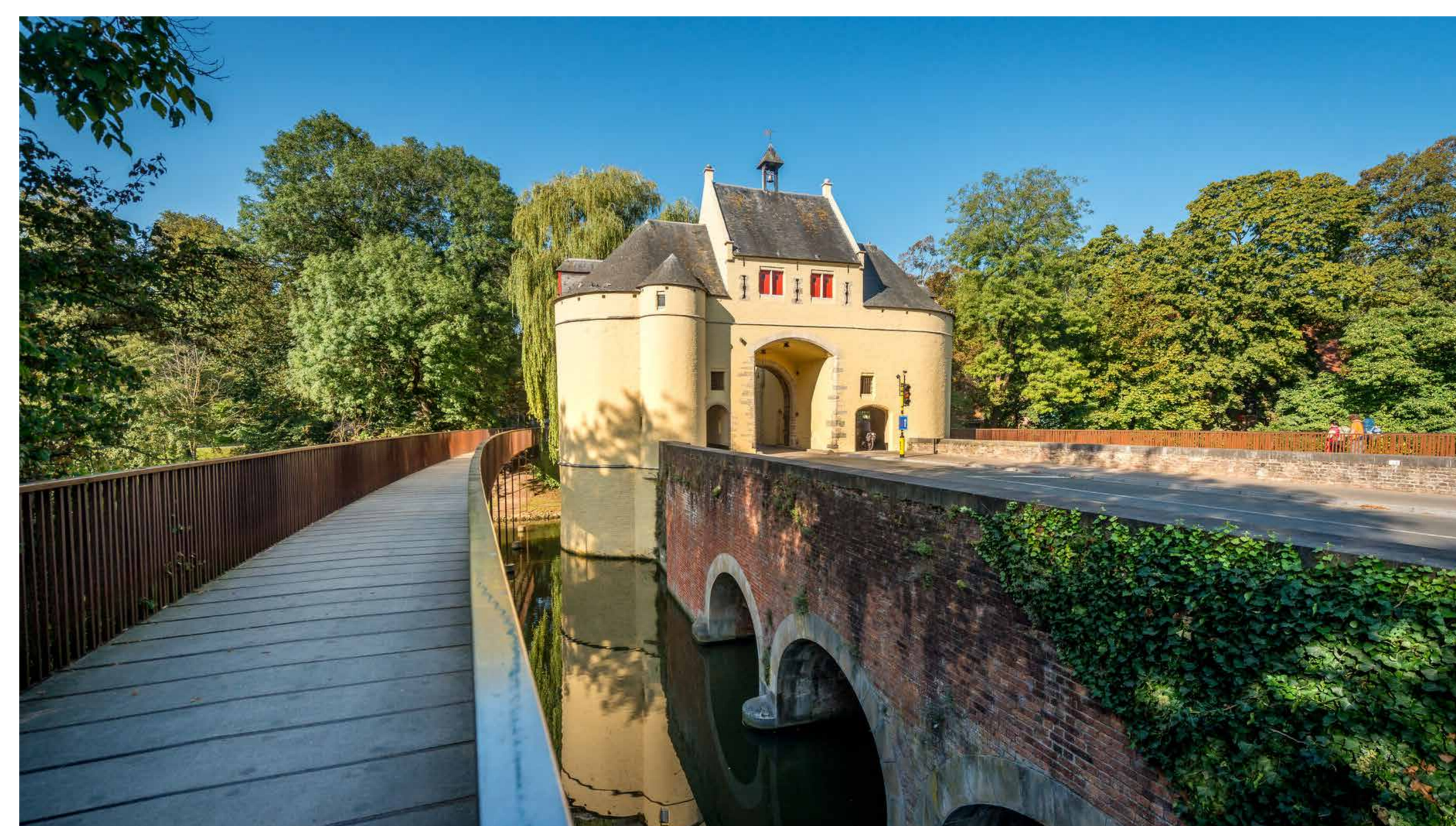

Foto: Jan Darthet

meer info op
de website

bekijk een filmpje over
dit deel van de vesten

beluister het geluidsfragment
over dit deel van de vesten

DE SMEDENVEST HEEFT BOMEN VAN MEER DAN 150 JAAR OUD

De bomen op de Smedenvest zijn getuigen van verschillende aanplantingsperiodes.

Bomen van **meer dan 150 jaar oud**, aangeplant rond 1856 of eerder:

- Op de Binnen Smedenvest staan **linden** met stamomtrekken van 260 en 276 cm. Andere oude linden hebben stamomtrekken van 200 cm of meer. In totaal gaat het om ongeveer 33 linden. Deze zijn erg dicht op elkaar geplant, waardoor hun groei trager verliep. Hierdoor zijn de stamomtrekken kleiner dan normaal bij dergelijke oude bomen.
- Op de Buiten Smedenvest staan zeer zeldzame **'zwarte populieren'**. Aan de karakteristieke stamvorm zijn deze bomen te onderscheiden van de later gekweekte populierenvarianten.

Linden en populieren

Foto: Arnout Zwaenepoel, mei 2020

meer info op
de website

bekijk een filmpje over
dit deel van de vesten

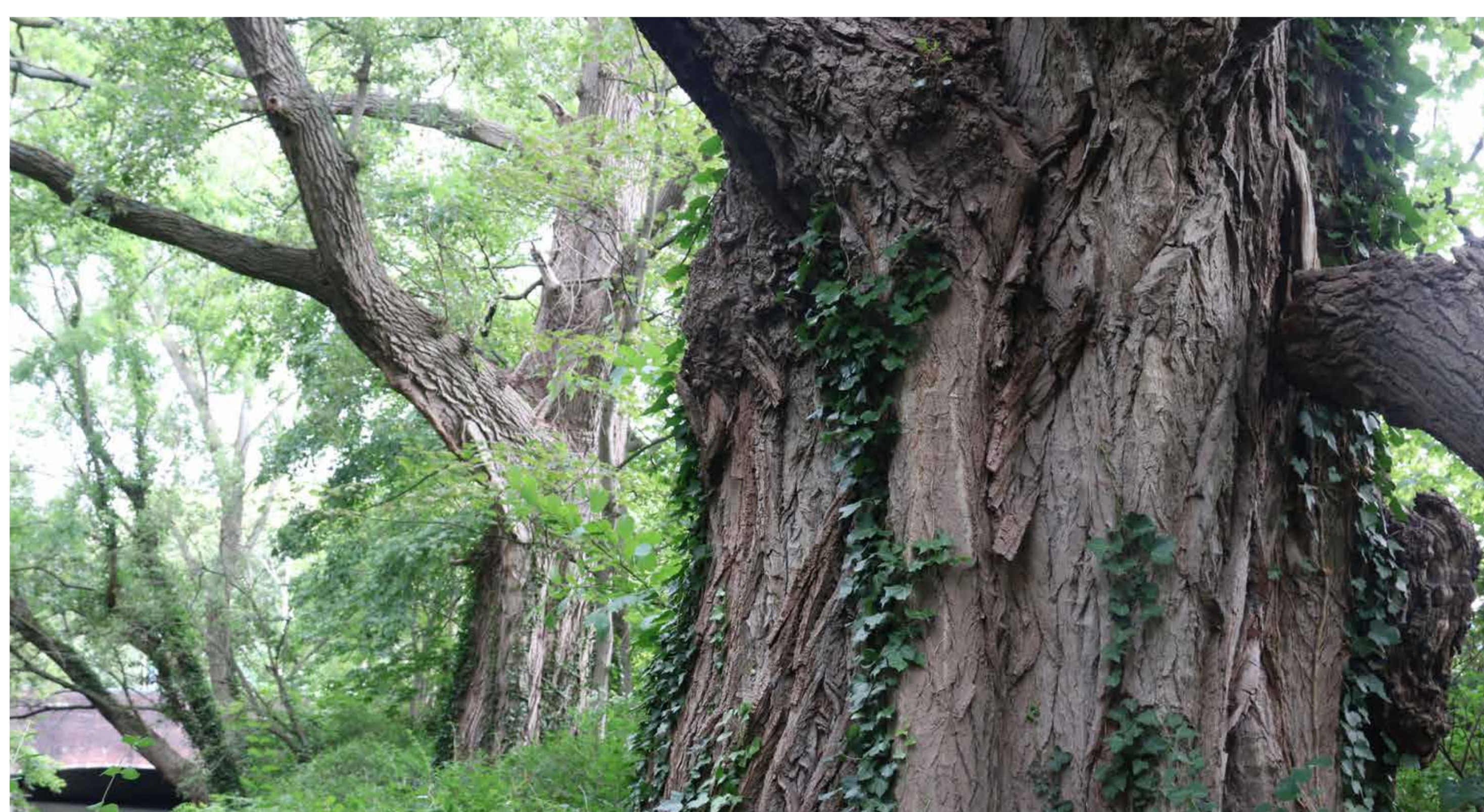

beluister het geluidsfragment
over dit deel van de vesten

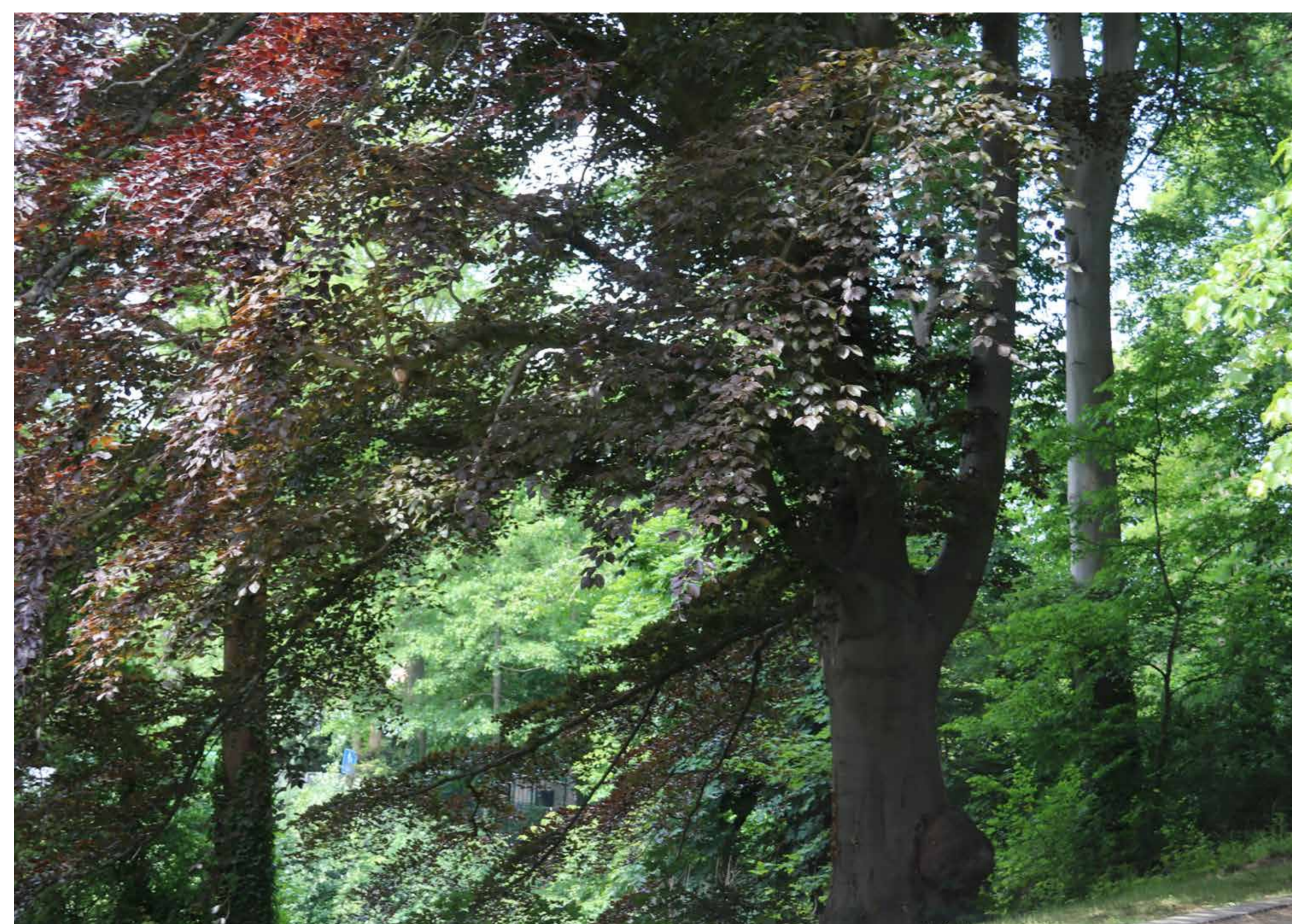
Bomen van **meer dan 100 jaar oud**, aangeplant in de periode 1893-1898 onder landschapsarchitect Van Hulle:

- 25 **taxussen** op de Binnen Smedenest zijn in groepjes geplant en beconcurreren elkaar daardoor zeer sterk. De stamdiktes zijn daardoor zeer ongelijk.
- De dikste **witte paardenkastanjes** hebben stamomtrekken van 377 en 370 cm. Je vindt de ene op de Buiten Smedenest, de andere op de Binnen Smedenest. Op basis van hun stamomtrek schatten we hun leeftijd op respectievelijk 128 en 126 jaar.
- Door de stamomtrekken van de **rode beuk** en de twee **groene beuken**, van 355 tot 462 cm, kunnen we afleiden dat deze bomen op de Binnen Smedenest aangeplant werden tussen 1895 en 1898.
- Op de Buiten Smedenest komen **zwarte walnotenbomen** voor waarvan de stamomtrek een leeftijd doet vermoeden die tot de Van Hulle-periode behoort.
- Op de Buiten Smedenest staat een **Japanse notenboom** (*Ginkgo biloba*) met een stamomtrek van 280 cm.
- Elf gewone **platanen** met stamomtrekken van 336 tot 481 cm zijn vermoedelijk in de periode tussen 1895 en 1898 geplant.

Twee zwarte populieren op de Buiten Smedenest. De bomen, met stamomtrekken van iets minder en iets meer dan 6m, dateren vermoedelijk van circa 1850, lang voor de aanleg door Hubert Van Hulle in 1893.

Foto: Arnout Zwaenepoel, juli 2020

De beuken op de Binnen Smedenest met stammen van meer dan 4 meter omtrek behoren zonder twijfel nog tot de Van Hulle-aanplant van 1893. De exemplaren met stamomtrekken van minder dan 4 meter zijn ofwel door Joseph Leys geplant na 1911 of zijn nog Van Hulle-aanplant, maar traag gegroeid door de arme zandgrond of onderlinge concurrentie.

Foto: Arnout Zwaenepoel, mei 2020

Drie zwarte walnoten (*Juglans nigra*) op de Buiten Smedenest. De stamomtrekken doen Van Hulle-aanplant van 1893 vermoeden.

Foto: Arnout Zwaenepoel, april 2020

meer info op
de website

bekijk een filmpje over
dit deel van de vesten

beluister het geluidsfragment
over dit deel van de vesten

Bomen, **meer dan 100 jaar oud** en geplant na 1911 door landschapsarchitect Joseph Leys:

- de dikste **taxus** op de Buiten Smedenvest is het werk van Joseph Leys (na 1911);
- vier beuken op de Binnen Smedenvest zijn waarschijnlijk ook meer dan 100 jaar oud. Mogelijk zijn deze bomen ouder dan ze ogen, want ze staan dicht bijeen, waardoor ze trager gegroeid kunnen zijn en dus jonger lijken dan ze in werkelijkheid zijn.
- De dikste **moerascipressen** op de Binnen Smedenvest hebben stamomtrekken van 311 tot 358 cm, wat een leeftijd suggereert van 98 tot 110 jaar.
- Op de Buiten Smedenvest komt een groepje **reuzenlevensbomen** (*Thuja plicata*) voor, waarvan het dikste exemplaar een stamomtrek van 206 cm heeft.

Enkele zeer mooie haagbeuken op de Binnen Smedenvest passen perfect binnen de landschappelijke aanplantstijl van Van Hulle (1893), maar de stamomtrekken zijn net te gering om hen met zekerheid die leeftijd toe te dichten. Ofwel zijn ze zeer traag gegroeid op de arme zandgrond, ofwel zijn ze nog het werk van Joseph Leys (na 1911).
Foto's Arnout Zwaenepoel, mei 2020

Op deze foto van 1938 zien we nog heel wat fijnsparren staan op de Binnen Smedenvest. Zowel Hubert Van Hulle (1893) als Joseph Leys (vanaf 1911) plantten heel wat naaldbomen op de vesten. Anno 2021 schiet er daar nog amper iets van over.
Foto Beeldbank Brugge, inventarisnr. FOA1721

meer info op de website

bekijk een filmpje over dit deel van de vesten

beluister het geluidsfragment over dit deel van de vesten